אגרות הראי"ה - כרך ב' - אגרת תקצח

תמצית האגרת

תאריך ומקום: כ"ו אלול תרע"ג - יפו
נמען: הרב בן ציון מאיר חי עוזיאל

שוחט אינו יכול לשלם את חובו לזיתוני. אין עיקול על כסף צדקה שניתן לו בלבד 'ולא לבעל חוב'. הרב קוק פשר: עשרה פרנק לחודש ושני נפוליון במזומן. עיקול על כסף מחיה הוא 'חובל אוכל נפש' (חתם סופר אבן העזר רד).

עיקרי הדברים

- אין עיקול על צדקה.
- פשרה בתשלום.
- 'חובל אוכל נפש'.

נוסח האגרת עם ביאור

בגרסה זו משולב ביאור בתוך נוסח האגרת. הביאור מופיע כך: [בסוגריים מרובעים, באות קטנה ועל רקע תכלת] *והוא אינו חלק מלשון האגרת.*

ב"ה[1], עה"ק[2] יפו ת"ו[3], כ"ו אלול תרע"ג[4]

כ ידי"נ[5] הרה"ג[6] ר"ב מאיר חי עוזיאל [הרב בן ציון מאיר חי עוזיאל, החכם באשי של יפו] נ"י[7], ח"ב[8] פעה"ק[9] ואגפי' ת"ו שלו'[10],

המוכ"ז[11] ר"מ[12] שו"ב[13], קובל שאין בידו לשלם החוב למר זיתוני בפ"א, ומן הדין אין עקול נוהג על כסף צדקה, כהענקה זו שהיתה רק מצד רחמים, ו"לו ולא לבע"ח", [כלומר: הכסף ניתן לו עצמו ולא לבעלי חובותיו] פשרתי ביניהם שיתרצה מר זיתוני בעשרה פרנק לחודש וב' נאפי' מזומנים.

---

1 ב"ה - ברוך השם
2 עה"ק - עיר הקודש
3 ת"ו - תבנה ותכונן
4 תרע"ג - השנה תרע"ג (1912/1913)
5 ידי"נ - ידיד נפשי
6 הרה"ג - הרב הגאון
7 נ"י - נרו יאיר
8 ח"ב - חכם באשי
9 פעה"ק - פה עיר הקודש
10 שלו' - שלום
11 המוכ"ז - המוסר כתב זה
12 ר"מ - ראש מתיבתא
13 שו"ב - שוחט ובודק

אבקש את כ'[14] שיצוה על זיתוני לקבל הדבר, ולבטחון הנותר תשתעבד חלוקתו של ר"מ הנ"ל[15], כי בלא"ה[16] יש חשש על העיקול, משום איסור חובל אוכל נפשה, [על פי דברים כד, ו] כמבואר בת' חת"ס[17] א"ה[18] סי'[19] ר"ד, [שו"ת חתם סופר] אמנם נהגו לותר בעיקולים יותר מהדין, אבל לא בסך כזה, שניתן לכתחילה על דעתי וממש בשביל חיי נפש.

בכבוד וברכת השנים,

הק' אברהם יצחק ה"ק

נוסח האגרות וההערות: אגרות הראי"ה, כרכים א׳-ד׳

---

14 כ' - כבוד
15 הנ"ל - הנזכר לעיל
16 בלא"ה - בלאו הכי (בלאו הכי, ממילא)
17 חת"ס - חתם סופר
18 א"ה - אבן העזר (בציון מקור)
19 סי' - סימן